

Miðvikudaginn 20. september 1989.

Nr. 296/1989. Þorvaldur Ari Arason

gegn

**Þorsteini Eggertssyni,
Landsbanka Íslands og
Júlíusi Guðmundssyni, fulltrúa yfir-
borgarfélagans í Reykjavík.**

Kærumál. Ómaksbætur. Dómarar. Lögmenn.

Dómur Hæstaréttar.

Mál þetta dæma hæstaréttardómararnir Bjarni K. Bjarnason, Benedikt Blöndal og Haraldur Henrysson.

Sóknaraðili skaut máli þessu til Hæstaréttar með kæru 18. júlí 1989. Kærður er úrskurður fógataréttar Reykjavíkur sama dag.

Úrskurðurinn hljóðar svo:

„Ú R S K U R Ð U R:

Krafa gerðarþola, Þorvalds Ara Arasonar, um sérstaka þóknun vegna máls þessa, sem jafngildir tveimur mótum og dagpeningum í tvo daga, er ekki tekin til greina.“

Sóknaraðili gerir þær kröfur, að hinn kærði úrskurður verði úr gildi felldur og varnaraðilar, Þorsteinn Eggertsson héraðsdómslögmaður og Landsbanki Íslands, verði in solidum dæmdir til að greiða sér 25.980,00 krónur í lögmennsþóknun, 800,00 krónur í kærugjald, 200,00 krónur fyrir ritlaun fógeta og 2.204,00 krónur fyrir ritlaun kæru auk kærumálskostnaðar.

Þá krefst sóknaraðili þess með vísan til 2. mgr. 21. gr. laga nr. 75/1973, að Hæstiréttur veiti Júlíusi Guðmundssyni, fulltrúa yfirborgarfélagans í Reykjavík, áminningu og dæmi hann til greiðslu sektar.

Landsbanki Íslands krefst staðfestingar hins kærða úrskurðar og kærumálskostnaðar úr hendi sóknaraðila.

Frá Þorsteini Eggertssyni hafa hvorki borist kröfur né greinargerð. Júlíus Guðmundsson hefur ekki gert kröfur í málinu.

I.

Júlíus Guðmundsson, fulltrúi yfirborgarfélagans í Reykjavík, hefur kveðið upp hinn kærða úrskurð. Úrskurðurinn er án for-

sendna. Héraðsdómara bar því samkvæmt 2. mgr. 190. gr. laga nr. 85/1936, um meðferð einkamála í héraði, sbr. 23. gr. laga nr. 54/1988, að senda Hæstarétti forsendur og rökstuddar ástæður sínar fyrir úrlausninni. Í bréfi til Hæstaréttar, dagsettu 13. þ.m., hefur héraðsdómari rökstutt úrlausn sína svo sem hér segir:

„Með skeyti, dagsettu 7. júlí sl., var Þorvaldur Ari Arason hrl. boðaður í fógetarétt Reykjavíkur 12. júlí sl. kl. 10.00. Umrædd boðun var að kröfu Landsbanka Íslands, og var skeytið sent á Freyjugötu 27, þar sem gerðarþoli er skráður með lögheimili og starfsstöð.

Er mál þetta var tekið fyrir í fógetarétti Reykjavíkur 12. júlí sl., óskaði gerðarþoli eftir fresti í málinu, og var helst að skilja á honum, að honum bæri sá frestur, þar sem gerðarbeiðandi ætti að ganga að meðskuldurum hans skv. aðfararheimildinni, áður en gengið væri að honum. F.h. gerðarbeiðanda í máli þessu var mættur Magnús Baldursson lögfræðingur, sem hafnaði með öllu frestbeiðni gerðarþola. Var síðan kveðinn upp úrskurður um ágreiningsefnið og frestbeiðni gerðarþola þar hafnað. Gerðarþoli kvaðst myndu kæra þann úrskurð til Hæstaréttar. Varð það þá úr, að Magnús Baldursson lögfræðingur veitti gerðarþola frest í málinu til þriðjudags 18. júlí sl., og féllu mættu frá þeim bókunum, sem gerðar höfðu verið í málinu.

Er mál þetta var tekið fyrir 18. júlí, lýsti Magnús Baldursson lögfræðingur yfir því fyrir hönd gerðarbeiðanda, að fallið væri frá málinu að svo stöddu. Gerðarþoli kvaðst þá gera kröfu um, að hann fengi greidda þóknun, sem samsvaraði dagpeningum í tvo daga og tveimur mótum í fógetarétti vegna málareksturs þessa. Rökstuddi hann kröfu sína með því, að hann væri nú búsettur í Garði, Gerðahreppi, og því hefði ekki átt að reka málið í Reykjavík. Lögfræðingur gerðarbeiðanda mótmælti fram kominni kröfu gerðarþola.

Fógeti úrskurðaði um ágreiningsefnið þegar í stað og hafnaði kröfu gerðarþola. Þennan úrskurð kærði gerðarþoli síðan til Hæstaréttar.

Til grundvallar hinum kærða úrskurði lágu þær forsendur, að þegar gerðarþoli, sem er hæstaréttarlögmaður, sótti þinghald 12. júlí sl., hafði hann ekki uppi neinar varnir á þeim forsendum, að málið væri rekið fyrir röngu varnarþingi. Gerðarþoli hefur lög-

heimili og starfsstöð að Freyjugötu 27. Þangað var boðunarskeytið sent 7. júlí sl., og mætti gerðarþoli samkvæmt því.“

II.

Hinn 21. júní 1988 var á bæjarþingi Reykjavíkur gerð dómsátt í máli Landsbanka Íslands gegn Hrafnhildi Egilsdóttur og sóknaraðila. Þar sættist sóknaraðili á að greiða bankanum 15.000,00 krónur ásamt vöxtum og málskostnaði, allt fyrir 15. september 1988. Hrafnhildur sótti ekki þing og var málið á hendur henni tekið til áritunar. Á grundvelli þessarar sáttar óskaði Landsbanki Íslands fjárnáms hjá sóknaraðila til tryggingar skuldinni með bréfi 23. júní 1989 til yfirborgarfégetans í Reykjavík.

Magnús Baldursson lögfræðingur sótti fógetarétt vegna Þorsteins Eggertssonar héraðsdómslögmanns fyrir Landsbanka Íslands.

III.

Kröfu sína um málskostnað virðist sóknaraðili reisa á því, að réttarsáttin hafi verið gerð 21. júní 1988. Þar sem liðið hafi meira en ár frá gerð hennar og hún ekki verið birt, hafi hún ekki verið aðfararhæf. Þá hafi lögfræðideild Landsbankans og lögmannsstofa Þorsteins Eggertssonar héraðsdómslögmanns hafist handa við fjárnám þetta andstætt fyrirmælum aðalbankastjóra bankans. Kveðst hann áður hafa „kvartað undan starfsemi lögfræðideildar bankans og fengið þau svör, að lögfræðideildinni bæri fyrst og fremst að ganga að aðalskuldurum, en ekki að viðskiptavinum bankans, þ. á m. víxilseljendum, fyrr en eftir árangurslausar fógetaaðgerðir gegn aðalskuldurum“. Kveðst sóknaraðili ekki hafa verið aðalskuldari í máli þessu. Eftir þinghaldið 12. júlí kveðst sóknaraðili hafa haft samband við einn af aðalbankastjórum bankans, sem hafi gefið fyrirmæli um, að fallið skyldi frá fjárnámsbeiðninni. Síðastgreindum staðhæfingum hefur ekki verið mótmælt.

Af hálfu Landsbanka Íslands er því haldið fram, að skuldin hafi verið aðfararhæf og skilyrðum aðfararlaga til fjárnáms verið fullnægt. Sóknaraðili hafi verið búsettur í Reykjavík. Með því að gerðarbeiðnin hafi verið fullkomlega lögleg og málið verið fellt niður að fyrirmælum Landsbankans, beri að hafna málskostnaðarkröfu sóknaraðila.

Með vísan til 3. tl. 1. mgr. 21. gr. laga nr. 73/1975 og með hlið-

sjón af dómi Hæstaréttar 1971/175 var kæra máls þessa til Hæstaréttar heimil gagnvart varnaraðilunum Þorsteini Eggertssyni og Landsbanka Íslands.

Eigi var liðið ár frá gjalddaga réttarsáttarinnar, og var hún því aðfararhæf, sbr. 9. gr. laga nr. 19/1887, um aðför. Gætt var ákvæða 33. gr. aðfararlaga, nr. 19/1887, sbr. 2. gr. laga nr. 15/1988. Hefur sóknaraðili því ekki sannað, að ekki hafi mátt gera fjárnám hjá honum samkvæmt sáttinni. Landsbanki Íslands setti hins vegar engin skilyrði um málskostnað, er hann féll frá beiðni sinni um fjárnám hjá sóknaraðila. Með hliðsjón af málavöxtum þykir sóknaraðili því eiga rétt til ómaksbóta úr hendi Landsbanka Íslands. Við ákvörðun þeirra ber að hafa í huga, að samkvæmt vottorði Hagstofu Íslands, dagsettu 14. september 1989, hefur sóknaraðili átt lögheimili að Freyjugötu 27 í Reykjavík „síðan árið 1985“. Þykja ómaksbætur því hæfilega ákveðnar 4.000,00 krónur.

Sóknaraðili hefur ekki sýnt fram á, að Þorsteinn Eggertsson héraðsdómslögmaður eða skrifstofa hans hafi aðhafst nokkuð það, sem veitt geti sóknaraðila rétt til málskostnaðar úr hans hendi. Ber því að hafna kröfu sóknaraðila á hendur honum.

IV.

Sóknaraðili heldur því fram, að meðferð héraðsdómarans á málinu, „sérstaklega að telja óaðfararhæfa réttarsátt aðfararhæfa“, hafi verið með þeim hætti, að áminna beri hann og dæma til greiðslu sektar samkvæmt kæruehimild 2. mgr. 21. gr. laga nr. 75/1973.

Engin efni eru til að verða við kröfu sóknaraðila að þessu leyti.

V.

Kærumálskostnaður verður ekki dæmdur.

D ó m s o r ð:

Kröfur sóknaraðila, Þorvalds Ara Arasonar, á hendur varnaraðilunum Þorsteini Eggertssyni og Júlíusi Guðmundssyni eru eigi teknar til greina.

Varnaraðili Landsbanki Íslands greiði sóknaraðila 4.000,00 krónur í ómaksbætur.

Kærumálskostnaður fellur niður.